

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
Broj: 71 0 P 235731 19 Rev
Banjaluka, 19.08.2019. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u vijeću koje sačinjavaju sudije ovog suda i to, Senad Tica kao predsjednik vijeća, te Jadranka Stanišić i Rosa Obradović kao članovi vijeća, u pravnoj stvari tužioca, A.P. iz B., ... zastupanog po punomoćniku, Z.N., advokatu iz B., protiv tuženog, „A.“ d.o.o. B., zastupanog po punomoćniku, M.P., advokatu iz B., radi ispunjenja ugovora i isplate ugovorene kazne, odlučujući o reviziji tuženog protiv presude Okružnog suda u Banjaluci broj 71 0 P 235731 18 Gž od 09.11.2018. godine, na sjednici održanoj dana 19.08.2019. godine, donio je

PRESUDU

Revizija se odbija.

Obrazloženje

Prvostepenom presudom Osnovnog suda u Banjaluci broj 71 0 P 235731 16 P od 22.06.2018. godine, obavezan je tuženi da ispunji ugovor o udruživanju sredstava broj 1 LC/X/2001 zaključen između tužioca kao udružioca sredstava i tuženog kao investitora 01.10.2001. godine, ovjeren kod Osnovnog suda u Banjaluci pod brojem Ov-13268/5 dana 13.09.2005. godine, tako da izgradi predmetni poslovni prostor broj 4 u lameli C-1, površine 18,95 m² u prizemlju i površine 18,95 m² u podrumu stambeno-poslovnog objekta na uglu Ulica ... u B. na građevinskoj parceli koja se sastoji od dijelova k.č 251, 252, 254 i k.č. 256, prema posjedovnom stanju k.o. B. i isti ustupi na raspolaganje tužiocu kao i da na ime ugovorene kazne isplati tužiocu 46.238,00 KM, za period od 01.03.2013. godine do 01.03.2018. godine, sa zakonskom zateznom kamatom od dospijuća svakog mjesečnog iznosa od 758,00 KM do isplate.

Istom presudom tuženi je obavezan da tužiocu, na ime troškova parničnog postupka, isplati 3.370,00 KM.

Drugostepenom presudom Okružnog suda u Banjaluci broj 71 0 P 235731 18 Gž od 09.11.2018. godine, žalba tuženog je odbijena i prvostepena presuda potvrđena.

Tuženi revizijom pobija drugostepenu presudu, zbog povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava, s prijedlogom da se pobijana presuda preinači i odbije zahtjev tužioca ili ukine i predmet vrati na ponovno suđenje.

U odgovoru na reviziju tužilac je predložio da se revizija odbije.

Revizija nije osnovana.

Predmet spora u ovoj pravnoj stvari je zahtjev tužioca koji je u cjelosti usvojen prvostepenom presudom.

Po provedenom postupku prvostepeni sud je utvrdio: da su parnične stranke 01.10.2001. godine zaključile ugovor o udruživanju sredstava, ovjeren kod Osnovnog suda u Banjaluci pod brojem Ov-13268/5 od 13.09.2005. godine; da se tim ugovorom tužilac kao udružilac sredstava obavezao da tuženom kao investitoru isplati 47.375,00 KM za poslovni prostor ukupne površine 37,9 m², поближе opisan u ugovoru, koji će mu tuženi izgraditi u stambeno-poslovnom objektu u Banjaluci na uglu Ulica ...; da je navedenim ugovorom bilo dogovoreno, da će tuženi izgraditi i predati tužiocu predmetni poslovni prostor do 01.09.2006. godine, a da u slučaju kašnjenja u ispunjenju obaveze, je tuženi obavezan, do primopredaje isplaćivati tužiocu mjesečnu kiriju od 20,00 KM po m²; da među parničnim strankama nije sporno, da je tužilac isplatio tuženom 47.375,00 KM, a da tuženi nije izgradio, niti predao tužiocu predmetni poslovni prostor do 01.09.2006. godine, pa ni do danas; da je iz tih razloga tužilac podnio tužbu prvostepenom sudu 31.03.2016. godine.

Temeljem ovakvog činjeničnog utvrđenja prvostepeni sud je zaključio, da je zahtjev tužioca osnovan, pa je s pozivom na odredbe člana 262., 270., 271., 272., 273. i 274. Zakona o obligacionom odnosima, sudio tako što je donio odluku kao u izreci prvostepene presude.

Drugostepeni sud je prihvatio činjenična utvrđenja prvostepenog suda i zaključak tog suda, pa je sudio tako što je donio odluku kao u izreci drugostepene presude.

Odluke nižestepenih sudova su pravilne.

Naime, odredbama člana 124. Zakona o obligacionim odnosima ("Službeni list SFRJ", br. 29/78, 39/85, 45/89, 57/89, "Službeni glasnik Republike Srpske", br. 17/93, 3/96 i 74/04 - u daljem tekstu: ZOO) je propisano, da u dvostranim ugovorima, kada jedna strana ne ispunji svoju obavezu, druga strana može ako nije šta drugo određeno zahtijevati ispunjenje obaveze, ili pod uslovima predviđenim u idućim članovima, raskinuti ugovor prostom izjavom, ako raskid ne nastupa po samom zakonu, a u svakom slučaju ima pravo na naknadu štete.

Kod nespornih činjenica, da je tužilac ispunio svoju ugovorenu obavezu, tako što je tuženom na ime kupoprodajne cijene za predmetni poslovni prostor isplatio 47.375,00 KM, a da tuženi do ugovorenog roka, 01.09.2006. godine, pa ni do danas, nije izgradio predmetni poslovni prostor i isti predao tužiocu, pravilan je zaključak nižestepenih sudova, da je zahtjev tužioca na ime ispunjenja predmetnog ugovora osnovan.

Kako nije sporno, da se predmetnim ugovorom tuženi obavezao da će u slučaju kašnjenja u ispunjenju ugovora, tužiocu isplaćivati mjesečnu kiriju u iznosu od 20,00 KM po m² do primopredaje predmetnog poslovnog prostor, takođe se pravilnim ukazuje i zaključak nižestepenih sudova, da je zahtjev tužioca na ime ugovorene kazne, za period od marta 2013. godine do marta 2018. godine, u iznosu od po 758,00 KM mjesečno, osnovan.

Naime, odredbama člana 273. stav 4. ZOO je propisano, da kada je kazna ugovorena za slučaj da dužnik zadocni sa ispunjenjem, povjerilac ima pravo zahtijevati i ispunjenje obaveze i ugovorenu kaznu.

Slijedom datih razloga, neosnovano se revizijom ukazuje, da je u pogledu ugovorene kazne valjalo primijeniti posebne Uzanse, konkretno odredbe člana 52.

Prihvatajući u svemu razloge drugostepenog suda, ovaj sud nalazi da se revizionim prigovorima neosnovano ukazuje, da se odluke nižestepenih sudova zasnivaju na povredama

odredaba parničnog postupka iz člana 57 Zakona o parničnom postupku ("Sl. glasnik RS", br. 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09 i 61/13 - u daljem tekstu ZPP), jer da su nižestepeni sudovi dozvolili preinačenje tužbe, mada za to nisu bili ispunjeni uslovi.

Kada se ima u vidu: da je tužilac zahtjevom iz tužbe, uređene prije održavanja pripremnog ročišta, u podnesku od 08.02.2017. godine, tražio da se tuženi obaveže da ispuni ugovor o udruživanju sredstava broj 1 LC/X/2001 zaključen između parničkih stranaka 01.10.2001. godine, ovjeren kod Osnovnog suda u Banjaluci pod brojem ov 13268/5 od 13.09.2005. godine i da mu na ime ugovorene kazne isplati po 758,00 KM mjesečno od marta 20013. godine do januara 2017. godine; da je na pripremnom ročištu 04.04.2018. godine tužilac ostao kod tog zahtjeva tako što je tražio da mu tuženi isplati ugovorenu kaznu do marta 2018. godine; da je na ročištu za glavnu raspravu, 24.05.2018. godine tužilac još bliže odredio svoj zahtjev iz tužbe, tako da je definišući ispunjenje predmetnog ugovora tražio da tuženi izgradi predmetni poslovni prostor i ustupi mu na raspolaganje, onda nema sumnje da se revizionim prigovorima ne dovodi u pitanje zakonitost i pravilnost odluke drugostepenog suda, s aspekta pravilne primjene odredaba člana 57. ZPP.

Drugim riječima, tužilac je precizirao svoj zahtjev prije održavanja pripremnog ročišta u podnesku od 08.02.2017. godine, tako što je tražio da se ispuni predmetni ugovor, (kojim se tuženi obavezao izgraditi i predati predmetne poslovne prostore) i da mu se isplati ugovorena kazna, na način pobliže opisan u zahtjevu, pa sama činjenica, da je nakon toga tužilac još jasnije odredio svoj zahtjev, tako što je precizirao da mu tuženi ispuni predmetni ugovor, tako što će izgraditi predmetni poslovni prostor i ustupiti ga na raspolaganje, nema značenja preinačenja tužbe.

Kod takvog stanja, gdje nije sporno, da se predmetnim ugovorom tužilac obavezao da tuženom izgradi poslovni prostor broj 4 u lameli C – 1, površine 18,95 m² u prizemlju i površine 18,95 m² u podrumu u stambeno-poslovnom objektu na uglu ulica ... na građevinskoj parceli koja se sastoji od dijelova k.č. 251, 252, 254 i k.č. 256 prema posjedovnom listu k.o. B. 7 i isti ustupi na raspolaganje tužiocu, onda se neosnovano revizijom ukazuje, da je odlukama nižestepeni sudova prekoračen zahtjev, kada je na ime ispunjenja predmetnog ugovora tuženi obavezan da tužiocu izgradi i preda poslovni prostor pobliže označen u izreci nižestepeni odluka.

Cijeneći da su odluke nižestepeni sudova zasnovane na sveobuhvatnim i valjanim razlozima, neosnovani su revizioni prigovori da se odluke nižestepeni sudova zasnivaju na povredama odredaba člana 8. i člana 191. ZPP, te da su s tog aspekta protivne osnovnim načelima Evropske konvencije o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda.

Obzirom da se revizijom tuženog ne dovodi u pitanje zakonitost i pravilnost odluke drugostepenog suda, te kako ista nije zahvaćena nedostacima na koje ovaj sud pazi po službenoj dužnosti, valjalo je primjenom člana 248. ZPP, donijeti odluku kao u izreci ove presude.

Predsjednik vijeća
Senad Tica

Za tačnost otpravka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Amila Podraščić

